

Η Εφημεριδούλα

Σεπτέμβριος β

Τεύχος 284 34ος χρόνος

pinteris@hotmail.com

210 - 96 52 336

Εκδότης: Γιώργος Πιντέρης, Ph.D. Ψυχολόγος - Συγγραφέας

Η Ψυχή

Με αφορμή μία τηλεοπτική συνέντευξη που έδωσα πρόσφατα στην Cosmote TV, σχετικά με αυτό το θέμα, εμπνεύστηκα και αποφάσισα να διατυπώσω τις σκέψεις μου γραπτώς για δεύτερη φορά στη ζωή μου.

Η λέξη αυτή σημαίνει διαφορετικά πράγματα από άνθρωπο σε άνθρωπο. Όμως, αν λάβουμε υπόψη μας ότι υπάρχουν διάφοροι τρόποι να προσεγγίσουμε αυτό το θέμα, αντιλαμβανόμαστε ότι δεν μπορεί να υπάρχει ένας ορισμός που να ικανοποιεί όλους μας. Προσωπικά διακρίνω τρεις ορισμούς: Κατά σειρά αρχαιότητας, οι πρώτοι ορισμοί προέρχονται από τη θρησκεία και είναι αποδεκτοί από μεγάλα κομμάτια του πληθυσμού. Στη συνέχεια ξεκίνησε η φιλοσοφική αναζήτηση με τον Πλάτωνα και τον Αριστοτέλη και συνεχίζεται από τότε με σειρά φιλοσόφων μέχρι σήμερα. Έχουμε λοιπόν και τους φιλοσοφικούς ορισμούς για το τι είναι ψυχή. Τέλος, έχουμε και τον επιστημονικό – ψυχολογικό ορισμό.

Ο Επιστημονικός (ψυχολογικός) ορισμός.

Αν ρωτήσεις έναν επιστήμονα οποιασδήποτε ειδικότητας «τι είναι ψυχή;» η απάντηση που θα σου δώσει, κατά πάσα πιθανότητα, θα προέρχεται από τα θρησκευτικά ή φιλοσοφικά του πιστεύω. Αν ρωτήσεις έναν ψυχολόγο, το πράγμα αλλάζει διότι η «ψυχή» είναι το αντικείμενο της επιστήμης του. Άλλωστε το λέει και η λέξη: «Ψυχολογία». Ποιος είναι λοιπόν ένας επιστημονικός ορισμός της ψυχής;

Ξεκινάμε με τον ορισμό αυτής καθ' αυτής της ψυχολογίας: *Είναι η επιστήμη που το αντικείμενό της είναι η ανθρώπινη συμπεριφορά.* (Με τη συμπεριφορά των ζώων ασχολείται η Ηθολογία). Ένα κομμάτι της ανθρώπινης συμπεριφοράς είναι φανερό, άρα και άμεσα παρατηρήσιμο. Είναι αυτά που κάνουμε και λέμε. Υπάρχει όμως και η μη (άμεσα) παρατηρήσιμη συμπεριφορά των ανθρώπων.

Ποια είναι αυτή; Οι νοητικές λειτουργίες. Οι αισθήσεις μάς φέρνουν ερεθίσματα από τον έξω κόσμο. Τις πληροφορίες που μάς φέρουν οι αισθήσεις τις επεξεργάζονται οι νοητικές μας λειτουργίες που είναι: Οι επιθυμίες, οι σκέψεις, τα συναισθήματα, οι προσδοκίες, οι φαντασιώσεις, τα όνειρα και οι αναστολές. *Συνεπώς, ένας επιστημονικός ορισμός της ψυχής είναι η μη άμεσα παρατηρήσιμη συμπεριφορά των ανθρώπων.*

Δηλαδή, βλέπεις έναν να ουρλιάζει βρίζοντας και μουντζώνοντας κάποιον. Αυτή είναι η παρατηρήσιμη συμπεριφορά. (Θέλοντας και μη μια τέτοια συμπεριφορά την παρατηρείς). Όμως η μη παρατηρήσιμη συμπεριφορά είναι ένας συνδυασμός προσδοκιών και συναισθημάτων. Παρατηρώντας λοιπόν αυτό το ξέσπασμα, υποθέτεις ότι ο άνθρωπος άλλα περιμένε κι έτσι θύμωσε. (Εκτός αν έχει ...πονόδοντο).

Ο Θρησκευτικός ορισμός

Ο ορισμός αυτός ποικίλει ανάλογα με το εκάστοτε θρησκευτικό δόγμα στο οποίο πιστεύει κανείς. Το κοινό σημείο ανάμεσα σε όλες τις θρησκείες είναι η *αθανασία της ψυχής*. Ακόμα από την εποχή του Δωδεκάθεου (ίσως και νωρίτερα) οι άνθρωποι πίστευαν στην αθανασία της ψυχής. Αν κάποιος πιστεύει πως η ψυχή δεν υπάρχει, αλλά κι αν υπάρχει πεθαίνει μαζί με την ύλη είναι υλιστής. Πέρα όμως από το στοιχείο της αθανασίας, κάθε θρησκεία αντιλαμβάνεται την ψυχή με διαφορετικό τρόπο απ' ό,τι οι υπόλοιπες. Άλλωστε ούτε οι Καθολικοί με τους Ορθόδοξους συμφωνούν για το από πού απορρέει το Άγιο Πνεύμα κι αν είναι όλοι Χριστιανοί.

Ο Φιλοσοφικός ορισμός

Η πρόθεσή μου, δεν είναι να κάνω μια έρευνα της βιβλιογραφίας για το πώς αντιλαμβάνεται η φιλοσοφία την έννοια ψυχή, ανά τους αιώνες. Δεν ξέρω πόσους ...τόμους θα απαιτούσε μια τέτοια προσπάθεια.

Όπως είναι φυσικό, εκτός από τον ψυχολογικό ορισμό που περιέγραψα πιο πάνω έχω κι εγώ, σαν άνθρωπος, τους φιλοσοφικούς μου προβληματισμούς για το τι εστί «ψυχή». Τους προβληματισμούς αυτούς έκανα μια απόπειρα να τους περιγράψω στο βιβλίο μου «Τι Έμαθες;» που εκδόθηκε από τις εκδόσεις Θυμάρη αρκετά χρόνια πέρα.

Την εποχή εκείνη ο εκδότης ήταν, όπως πάντα, και ο επιμελητής κειμένου. Το κακό ήταν ότι ο άνθρωπος από τη μία είχε γεράσει και παράλληλα το θέμα ήταν τέτοιο που ...είχε κι εκείνος άποψη. Αποτέλεσμα: Το βιβλίο που κυκλοφόρησε, δεν έχει πολύ σχέση με αυτό που είχα την πρόθεση να γράψω. Να φανταστείτε από τις πολλές παρεμβάσεις που είχε κάνει, το κόστος του βιβλίου δι-

ΟΙ ΜΥΘΟΙ ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

Μύθοι στη Διαπαιδαγώγηση

(Συνέχεια)

Μύθος 4: Αγαπάω όλα τα παιδιά μου το ίδιο

Αν ρωτήσεις μια έμπειρη νηπιαγωγό, θα σου πει ότι υπάρχουν κάποια παιδάκια που είναι τόσο χαριτωμένα, που είναι πολύ δύσκολο να τα μαλώσεις ακόμα και στις αταξίες τους. Είναι και κάποια άλλα, που ο Θεός την ώρα που τα φύσαγε ...φταρνίστηκε και δύσκολα τα συμπαθείς. Το ίδιο είναι φυσικό να συμβαίνει και σε μία οικογένεια. Γεννιέται το πρώτο παιδί και μόλις γεννιέται «λέει» στη μαμά του: «Καλησπέρα. Με λένε Ελενίτσα. Τι ώρα θα σε βόλευε να τρώω; Τι ώρα να κοιμάμαι;» Έχει φτάσει η Ελενίτσα τεσσάρων χρονών και οι γονείς της την καμαρώνουν και είναι ενθουσιασμένοι μαζί της. Έτσι, αποφασίζουν να κάνουν «άλλο ένα τέτοιο» και τους προκύπτει ο Σωτηράκης. Από τη ώρα που γεννήθηκε και για δύο χρόνια έκλεγε πολύ συχνά, αρρώσταινε, δεν έτρωγε και γενικά ήταν ένα πολύ ζόρικο παιδί. Καμία σχέση με την Ελενίτσα που είχε παιδί τ' όνομά της από 13 μηνών: «Νίτσα». Ο Σωτηράκης για να πει το «Σωτηράκης» έφτασε τριάμισι ετών.

Όπως είναι φυσικό, ο Σωτηράκης έχει καταγραφεί διαφορετικά στη συνείδηση των γονιών του απ' ό,τι η Ελενίτσα. Τι σημαίνει αυτό στην πράξη; *Ότι αποδέχονται σημαντικά περισσότερα από αυτά που λέει και κάνει η κόρη τους απ' ό,τι ο γιός τους.* Στον Σωτηράκη αναγκάζονται συχνά να βάζουν όρια. Αυτό βέβαια, γίνεται αντιληπτό από όλα τα μέλη της οικογένειας, δηλαδή και από τον Σωτηράκη. Αυτή η διάκριση δεν τον ενοχλεί τόσο, όσο ότι θεωρεί τους γονείς του υποκριτές! Οποτε διαμαρτύρεται ότι γίνονται διακρίσεις, του απαντάν ότι αγαπών και τα δυο παιδιά τους το ίδιο. Αυτό του τη δίνει, και με το δίκιο του. Ο Σωτηράκης δεν είναι μέσα στους γονείς του για ξέρει τι νιώθουν ούτε έχει κάποιο τρόπο να ...ζυγίσει αυτά που νιώθουν. Ο Σωτηράκης κρίνει από τη συμπεριφορά των γονιών του προς εκείνον σε

ProgressNet[®]

- ▶ Κατασκευή ιστοσελίδων & e-shop
- ▶ Ανάπτυξη Web - Mobile εφαρμογών
- ▶ Ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων

www.progressnet.gr 211 18 28 724

πλασιάστηκε κι έτσι αποφάσισε ότι δεν θα πάρω ποσοστά από την πρώτη έκδοση. (Δεν υπήρξε δεύτερη). Αυτό ήταν το τέλος της συγγραφικής μου συνεργασίας με τον συγκεκριμένο εκδοτικό οίκο. Μάλιστα στο τέλος του βιβλίου υπάρχει η επιστολή διαμαρτυρίας που είχα στείλει τότε. Σήμερα, οι σχέσεις μας με τον εκδοτικό είναι πολύ φιλικές, αλλά τα καινούργια βιβλία μου το δίνω στις εκδόσεις Ψυχογίος.

Ο σκοπός μου εδώ είναι να περιγράψω όσο πιο απλά μπορώ πώς αντιλαμβάνομαι την έννοια «ψυχή». Θα ξεκινήσω μ' έναν ορισμό: *Το μόριο (κομμάτι) ενέργειας που δίνει στην οργανική ύλη ζωή.*

Παρόλο που ο ορισμός μιλάει για «οργανική ύλη» θα ξεκινήσω παίρνοντας σαν παράδειγμα έναν ηλεκτρονικό υπολογιστή, κι ως μην είναι «οργανική ύλη». Όσο σλυγγριονος και γεμάτος πληροφορίες να είναι, για να λειτουργήσει χρειάζεται *ενέργεια*. Μπορεί να είναι από μια πρίζα, μια μπαταρία, ηλιακή ενέργεια ή οποιαδήποτε άλλη μορφή ενέργειας. Αυτό δεν έχει τόσο σημασία όσο *χωρίς ενέργεια, όλα προγράμματα κι αν έχει, δεν λειτουργεί!* Για τον άνθρωπο η ψυχή είναι ότι για έναν υπολογιστή η ενέργεια. Όσο αυτό το μόριο ενέργειας υπάρχει μέσα του, ζει.

Τι είναι όμως αυτή η ενέργεια και σε τι διαφέρει από τις άλλες μορφές ενέργειας; Είναι *μια αυτοδημιούργητη άυλη δύναμη που δίνει στην οργανική ύλη ζωή*. Φυσικό είναι ν' αναρωτηθούμε: «Και η οργανική ύλη, από πού προέκυψε»; Πιστεύω ότι η ενέργεια προϋπήρχε της ύλης και τη δημιουργήσε.

Δυσκολεύομαι ν' αντιληφθώ την ύλη σαν κάτι αυθύπαρκτο. Αν κάτι ξεπήδησε από την ανυπαρξία στην ύπαρξη, δεν θα μπορούσε να είναι τίποτα' άλλο από μια μορφή ενέργειας. Μια ενέργεια όμως, η οποία *έχει επίγνωση της ύπαρξής της*. Για παράδειγμα, η ηλεκτρική ενέργεια, δεν έχει επίγνωση της ύπαρξής της. Η ενέργεια για την οποία μιλάμε εδώ, έχει. Επίσης αν λάβουμε υπόψη μας την ιστορική εξέλιξη της ζωής, η ενέργεια αυτή έχει την ιδιότητα να εξελίσσεται. Όσο για τον αν έχει «ηθική υπόσταση» θα μιλήσουμε αργότερα.

Ανά τους αιώνες ο άνθρωπος είχε την ανάγκη να εξηγήσει το φαινόμενο «ζωή». Έτσι, για να μπορέσει να καταλάβει αυτή την ενέργεια τής δίνει μορφές και ονόματα. Το πιο συνηθισμένο όνομα που της έδωσε είναι «Θεός». Μια δύναμη ανώτερη από όλες τις άλλες. Ανώτερη όμως σε τι; Σε ...δύναμη, σε γνώση, σε σοφία, στα πάντα. Όσο για τις μορφές που οι άνθρωποι τής έχουν δώσει ανά τους αιώνες, ξεκινάμε από τον ήλιο, τα τοτέμ, , το δωδεκάθεο, τον Θεό τιμωρό της Παλαιάς Διαθήκης; μέχρι τον καλοκάγαθο πατέρα της Χριστιανικής θρησκείας.

Εμείς θα βολευτούμε με κάτι σαν τον ήλιο. Μια πηγή ενέργειας. Η ενέργεια αυτή παραμένει σταθερή, σε όσα δισεκατομμύρια κομμάτια και αν διασπαστεί. Για να το καταλάβουμε αυτό, ας φέρομε στο νου μας ένα κερί. Πόσο κεριά μπορείς ν' ανάψεις από ένα κερί; Σημασία έχει ότι, όσα κεριά και ν' ανάψεις, η αρχική φλόγα δεν ελαττώνεται. Όσο υπάρχει το αρχικό κερί, η φλόγα είναι εκεί. Όταν λιώσει το κερί, η φλόγα σβήνει. Όμως, η ενέργεια για την οποία μιλάμε εδώ, δεν σβήνει. Οπότε το ερώτημα που δημιουργείται είναι «που πηγαίνει η φλόγα όταν φθαρεί η ύλη (το κερί)»;

Όπως αναφέραμε πιο πάνω η ενέργεια αυτή έχει επίγνωση της ύπαρξής της και έχει επίσης την ιδιότητα να εξελίσσεται. Πώς το καταφέρνει αυτό; Αυτοδιασπάται και αυτοδεσμεύεται σε οργανική ύλη. Η οργανική ύλη συμπεριλαμβάνει και τα φυτά; Απαντάω μ' ένα κατηγορηματικό «ναι» το οποίο βασίζω στο εξής εύρημα: Βάζουμε σε δύο διαφορετικά δωμάτια, με ακριβώς την ίδια επίπλωση και διακόσμηση, τα ίδια φυτά. Στο ένα δωμάτιο ακούγεται συνεχώς κλασική μουσική. Στο άλλο ακούγεται συνεχώς ένα άλλο είδος μουσικής, όπως τζαζ ή ροκ. Μετά από ένα χρονικό διάστημα τα φυτά αναπτύσσονται διαφορετικά! Τα έπιπλα παραμένουν ανεπηρέαστα. Ας αφήσουμε όμως τα φυτά και τα ζώα και ας πάμε στον άνθρωπο.

Όσο το σώμα μας αντέχει, η ψυχή από τη μία δίνει ζωή στην ύλη, και από την άλλη είναι δεσμευμένη σ' αυτή την υλική μορφή. Μόλις η ύλη φθαρεί, η ψυχή απελευθερώνεται και επιστρέφει στην φωτεινή σφαίρα από την οποία προήλθε, μεταφέροντας όλες τις πληροφορίες που μάζεψε μέσα από τη βιωματική εμπειρία του ανθρώπου στον οποίο είχε δεσμευτεί. Γνώση *μόνον μέσα από τη βιωματική εμπειρία*. Για να το καταλάβουμε καλύτερα αυτό, ας υποθέσουμε ότι πεθαίνουν δύο άνθρωποι 80 ετών. Ο ένας υπήρξε καθηγητής φιλοσοφίας σ' ένα Πανεπιστήμιο, ενώ ο άλλος ήταν από τα 15 του τρόφιμος σ' ένα ίδρυμα διανοητικών καθυστερημένων. Αν συγκρίνουμε την εμπορική αξία των γνώσεων του καθένα, δεν υπάρχει σύγκριση. Αν όμως πάμε στη γνώση από τη

βιωματική εμπειρία, όσο ξέρει ο καθυστερημένος πώς είναι να είσαι καθηγητής, τόσο ξέρει και ο καθηγητής, πώς είναι να είσαι καθυστερημένος. Για την ενεργειακή σφαίρα οι γνώσεις αυτές έχουν την ίδια αξία.

Και όταν η φλόγα επιστρέφει στην αρχική ενέργεια από την οποία προήλθε, τι απογίνεται; Φυσικά δεν διατηρεί την οντότητά της. Οι γνώση που κουβαλάει η φλόγα η οποία επιστρέφει στην αρχική ...φλόγα, σμίγει με το σύνολο. Η οντότητα της φλόγας χάνεται, αλλά η γνώση δεν χάνεται. Αυτή η διαδικασία της ζωικής «ανακύκλωσης» είναι συνεχής, γι' αυτό κατά την άποψή μου η αθανασία της ψυχής είναι φυσικό φαινόμενο. Από την άλλη, η ιδιοκτησία της ψυχής είναι ανθρώπινο

σύγκριση με τη συμπεριφορά τους προς την αδελφή του και η διαφορά «βγάζει μάτι». Όταν λοιπόν ακούει να του λένε ότι τους αγαπάνε το ίδιο, είναι ή δεν είναι υποκριτές;

Τι θα ήθελε ο Σωτηράκης; Να του πουν ξεκάθαρα ότι αγαπάν την αδελφή του περισσότερο. «Μα, είναι δυνατόν να πεις κάτι τέτοιο σ' ένα παιδί»; Όχι. Δεν είναι. Ούτε και είναι σίγουρο ότι πράγματι αγαπούν την Ελενίτσα περισσότερο από τον Σωτηράκη. Δεν μπορούν (και δεν θέλουν) να πουν κάτι τέτοιο στο παιδί. Εδώ και πάλι το κλειδί είναι η αυθεντικότητα. Ευκαιρίες θα έχεις πολλές. Θα στις δώσει ο ίδιος ο Σωτηράκης. Εδώ την ευκαιρία την έχει ο μπαμπάς:

- Στην Ελενίτσα βάλατε δυο μπάλες παγωτό. Εμένα μόνο μία.

- Αφού μας είπες ότι πονάει η κοιλιά σου.

- Καλά τώρα...

- Τι εννοείς;

- Πάντα έτσι κάνετε.

- Πιστεύεις δηλαδή ότι σε αδικούμε.

- Και της πήρατε καινούργιο μαγιό ενώ εμένα μου έχετε το περυσινό.

- Βρε, δεν μας είπες ότι θα σου φέρει μαγιό η νονά σου;

- Ναι, αλλά δεν μου έφερε;.

- Την πήρες τηλέφωνο να της το θυμίσεις;

- Η μαμά είτε να μη ζητιανεύω. (Παύση) Πάντως την Ελενίτσα την αγαπάτε περισσότερο.

- Ίσως να έχεις δίκιο.

Τώρα, που ακούει κάτι διαφορετικό από το συνηθισμένο τροπάριο «σας αγαπάμε το ίδιο» είναι πιο πρόθυμος για κουβέντα. Ο πατέρας συνεχίζει.

- Η αλήθεια είναι ότι με την Ελένη τα βρίσκω πιο εύκολα απ' ό,τι μαζί σου. Μαζί σου μερικές φορές μου βγαίνει το λάδι.

- (Γελάει) Ναι γιατί κάνει ό,τι της λέτε.

- Ενώ εσύ;

- Δεν κάνω πάντα ό,τι μου λέτε.

- Δεν το λες καλά. Σπάνια κάνεις ό,τι σου ζητάμε.

Κοιτάζει αλλού. Φοβάται ότι θ' ακολουθήσει κήρυγμα.

- Καλά. Πάω να δω το παιδικό στην τηλεόραση.

- Να πας, αλλά να θυμάσαι: Παραδέχομαι ότι τα βρίσκω πιο εύκολα με την αδελφή σου. Ξέρω ότι αυτό σ' ενοχλεί.

- Δεν μ' ενοχλεί. Μ' ενοχλεί που δεν το παραδέχεστε.

- Ωραία. Παραδέχομαι ότι παρόλο που σας αγαπάω το ίδιο, στην αδελφή σου φέρομαι καλύτερα.

Μύθος 5: Το κοινό μέτωπο

Η άποψη αυτή έχει κοινά στοιχεία με τον μύθο της σταθερότητας (μύθος 1). Σύμφωνα με αυτό το μύθο οι γονείς πρέπει να κρατάνε κοινή στάση απέναντι στο παιδί, αλλιώς το παιδί μπερδεύεται. Πριν πάμε παρακάτω, ας φανταστούμε ότι η συναισθηματική μας διάθεση φαινόταν στο κούτελό μας όπως στα χρώματα στα φανάρια της τροχαίας. Βλέπεις το παιδί να διαβάζει; Το κούτελό σου είναι πράσινο. Το βλέπεις να σκαλίζει στο τάμπλετ, το κούτελό σου γίνεται

COOLMATTERTECHS
Υποστήριξη Υπολογιστών
6931 251 421

δημιούργημα.

Είχαμε πει πιο πάνω ότι αυτή η ενέργεια έχει επίγνωση της ύπαρξής της και ότι έχει την ιδιότητα να εξελίσσεται. Εκκρεμεί όμως ένα ερώτημα: Αυτή η ενέργεια έχει ηθική υπόσταση; Δηλαδή ξεχωρίζει ανάμεσα στο «καλό» και το «κακό»; Αν ισχύουν όσα είπαμε ως εδώ, φαίνεται πως η διατήρηση της εξέλιξης είναι το «καλό» ενώ η βίαιη διακοπή της εξέλιξης, δηλαδή της ζωής, είναι το «κακό». Κλείνοντας, ελπίζω πως έγινε αντιληπτό ότι πιστεύω στην αθανασία, αλλά δεν πιστεύω στην ιδιοκτησία της ψυχής.

Στ' αχνάρια του Αδόλφου

Τον τελευταίο καιρό ο Ερτογάν έχει δώσει ρέστα. Κάνει τουλάχιστον μία ομιλία την ημέρα όπου ένα από τα βασικά του θέματα είναι να απειλεί εμάς και να επιτίθεται στους Ευρωπαίους αποκαλώντας τους «αποικιοκράτες». Παρατηρώντας την πορεία του εδώ και μερικά χρόνια (κυρίως μετά το ...πραξικόπημα) πιστεύω πως οδεύει τάχιστα για την «τρέλα του μεγαλείου» (la folie de grandeur) αν δεν έχει ήδη φτάσει εκεί. Κατ' αρχήν έχει «πληθωρισμό αυτοπεποίθησης» έχει αυτό που λέμε «μεγάλη ιδέα για τον εαυτό του». Παράλληλα έχει μια

πληθωρική εικόνα για τη δύναμη του κράτους του. Μάλιστα, στη χθεσινή του ομιλία προς τους δικαστές, αποκάλυψε για πρώτη φορά την Τουρκία παγκόσμια δύναμη.

Το ενδιαφέρον είναι ότι εδώ και αρκετό καιρό ένα σημαντικό ποσοστό των Ευρωπαίων έχουν επιστημονίσει ότι η συμπεριφορά του Ερτογάν έχει πολλά κοινά με το τέρας που αιματοκύλησε όλη την ανθρωπότητα. Μερικά από αυτά είναι: Ήρθαν και οι δύο στην εξουσία με δημοκρατικό τρόπο εκμεταλλευόμενοι τη βελτίωση των οικονομικών του κράτους τους. Στη συνέχεια επέβαλαν δικτατορία αξιοποιώντας ο μιν Αδόλφος μια προβοκάτσια (κάψιμο του Ράιχσταγκ) ο δε Ερτογάν ένα πραξικόπημα. Και οι δύο εξόντωσαν την αντιπολίτευση, ο ένας με εκτελέσεις και ο άλλος με φυλακισμούς. Επέβαλαν λογοκρισία και φίμωσαν τα αντιπολιτευόμενα ΜΜΕ. Το διακύβευμα του Αδόλφου ήταν η ανωτερότητα της Αρείας φυλής. Του Ερτογάν, η αναβίωση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Ο αποδιοπομπαίος τράγος του τρελού ήταν οι Εβραίοι. Για τον Ερτογάν είμαστε εμείς.

Ο Χίτλερ άρχισε να εισβάλλει στις γειτονικές χώρες και οι Ευρωπαίοι δεν έκαναν τίποτα. Ο Ερτογάν ξεκίνησε εισβάλλοντας στο τμήμα του Ιράκ που ζουν οι Κούρδοι και στη συνέχεια σ' ένα τμήμα της Συρίας. Στη συνέχεια ανακατεύτηκε στη Λιβύη και έστησε εκεί στρατιωτική βάση. Για αυτές τις πρωτοβουλίες δεν είχε καμία συνέπεια. Όταν την 1η Σεπτεμβρίου του 1939 οι Ευρώπη αποφάσισε ν' αντιδράσει στην εισβολή στην Πολωνία ήταν πια αργά. Ο Χίτλερ, με την ανοχή τους, είχε δυναμώσει τόσο, που ήταν πια ανεξέλεγκτος.

Ευτυχώς, αυτή τη φορά ένας σημαντικός αριθμός Ευρωπαίων ηγετών, με αιχμή του δόρατος τον Μακρόν, αναγνώρισε εγκαίρως τις ομοιότητες του Ερτογάν με το Χίτλερ και του βάζει φρένο. Αυτό που απομένει να δούμε είναι αν τα «μέτρα» που προτίθεται να πάρει η Ευρώπη είναι αρκετά ώστε να του κόψουν τη φόρα. Θα συνετιστεί ή θα τον παρασύρει «τρέλα του μεγαλείου»;

ται πορτοκαλί, διότι δεν ξέρει τι ακριβώς βλέπει. Πάει να ζωγραφίσει στον τοίχο, κόκκινο το κούτελο. Τι λέει στην πράξη αυτός ο μύθος; Αν συμβεί το κούτελο του ενός γονιού να είναι κόκκινο και του άλλου πράσινο, τότε θα πρέπει ο ένας από τους δύο να ευθυγραμμίσει τη συμπεριφορά του με τον άλλο. Θα μου πεις «είναι δυνατόν να δημιουργηθεί μια τέτοια κατάσταση»; Πανεύκολα και συχνά. Ας δούμε ένα παράδειγμα.

Ο Γιάννης είναι πολύ περήφανος με το δεκάχρονο γιό του. Είναι ο αρχηγός της ποδοσφαιρικής ομάδας στο σχολείο και ήδη παίζει στην παιδική ομάδα του συλλόγου της περιοχής. Ο μικρός είναι, κατά γενική ομολογία, δυο κλάσεις πάνω από όλους τους συμπαίκτες του. Καθώς επιστέφει από τη δουλειά, συναντά το γιό του να παίζει με μια μπάλα στην πυλωτή. Παίζει για ένα δεκάλεπτο μαζί του κι ανεβαίνουν μαζί. Με το που μπαίνουν στο διαμέρισμα, ξεπροβάλλει από την κουζίνα η μαμά η οποία είναι έξαλλη με το γιό της: Είναι αναγκασμένη να κατεβάνει και να καθαρίζει τους άσπρους τοίχους της πυλωτής από τα σημάδια που αφήνει η μπάλα. Ντρέπεται τους γείτονές της. Κάθε μέρα του λέει να προσέχει αλλά ο γιος ...τη γράφει. Με το που μπαίνουν στο διαμέρισμα αρχίζει η μαμά.

- Είσαι αναίσθητος. Θα πρέπει πάλι να κατεβαίνω βραδιάτικα και να καθαρίζω τοίχους. (Προς το Γιάννη) Κι εσύ; Δεν του λες τίποτα.

Μα τι να πει ο Γιάννης; Το κούτελό του είναι πράσινο. Της γυναικας του το κούτελο είναι κόκκινο. Τι του ζητάει; Να φερθεί, όπως θα φερόταν αν και το δικό του ήταν κόκκινο, δηλαδή ψεύτικα. Άσε που αν το κάνει, ο μικρός θα νιώσει ότι δεν ανήκει σε μία οικογένεια τριών ατόμων, αλλά σε μια φατρία των δύο εναντίον ενός.

«Ωραία. Και πώς θα ήταν καλύτερα ν' αντιδράσει εκείνη την ώρα ο Γιάννης»; Μια καλή λύση θα ήταν – με το που απευθύνεται η γυναικας του σ' αυτόν – να γυρίσει το κεφάλι, να πει «αφήστε με απ' έξω» και να πάει ...στην τουαλέτα. Βέβαια, αυτή η αντιμετώπιση μπορεί να επιφέρει αργότερα ...παρενέργειες από τη σύζυγο, αλλά τουλάχιστον έχει αποτραπεί το κοινό μέτωπο.

Άλλο η αποφυγή του κοινού μετώπου κι άλλο να ανακατεύεται ο ένας γονιός στη σχέση του άλλου με το παιδί. Ας πούμε ότι διαφωνείς με τον τρόπο που διδάσκει ο σύζυγος στην κόρη αριθμητική. Δεν έχεις κανέναν λόγο να παρέμβεις. Μπορείς αργότερα να του εκφράσεις τις διαφωνίες σου, αλλά όχι την ώρα του μαθήματος. Σε γενικές γραμμές καλό θα ήταν κάθε φορά ν' αντιδρά προς το παιδί ο γονιός που το κούτελό του είναι πορτοκαλί ή κόκκινο. Ο άλλος δεν έχει κανέναν λόγο να ανακατεύεται.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΙΝΤΕΡΗΣ, Ph. D.

ΑΠΟ ΤΗΝ
ΑΝΑΣΦΑΛΕΙΑ
ΣΤΗΝ

ΑΥΤΟΠΕΠΟΙΗΣΗ

Πώς κατεβαίνει το ένα και ανεβαίνει το άλλο

Κυκλοφορεί 8 Οκτωβρίου
από τις
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ

Συνεδρίες μέσω Skype
Πληροφορίες
pinteris@hotmail.com

210-96 52 336

Στο περιοδικό **Ψυχογραφήματα**
θα βρείτε το άρθρο μου
για τη μάσκα
<https://www.psychografimata.com/>

Για παλαιότερα τεύχη της
Εφημεριδούλας
και για πολύ
περισσότερα
πατήστε εδώ:
<https://www.pinteris.gr>

Παρενέργεια: Τσακωθείτε μεταξύ σας

Κάποιοι γονείς ακολουθούν συστηματικά το κοινό μέτωπο ανεξάρτητα από το χρώμα που έχει το κούτελό τους, δηλαδή τη συναισθηματική τους διάθεση. Όπως είπαμε πιο πάνω, αυτή η τακτική δημιουργεί στο παιδί την εντύπωση ότι έχει να κάνει με μια φατρία. Και πώς αντιμετωπίζεις μια φατρία; Τη διασπας. Η παρακάτω ιστορία τα λέει όλα:

Είναι παντρεμένοι 18 χρόνια. Έχουν ένα γιό 16 και μια κόρη 14. Ζουν στον πρώτο όροφο, ενώ στον δεύτερο ζουν οι γονείς τής συζύγου. Οι σχέσεις είναι καθημερινές και πολύ κοντινές κι όταν συμβαίνει αυτό, αυξάνονται οι πιθανότητες κάποια στιγμή να δημιουργηθεί μια σύγκρουση αναγκών, δηλαδή η στιγμή της αλήθειας για κάθε σχέση. Μια τέτοια σύγκρουση έγινε ένα βράδυ ανάμεσα στην πεθερά και το γαμπρό στην οποία ανταλλάχτηκαν βαριές κουβέντες. Το αποτέλεσμα ήταν να δηλώσει ο σύζυγος στη γυναίκα του «ανέβαινε όσο θέλεις στη μάνα σου, αλλά όσο ζω αυτή η γυναίκα δεν θέλω να ξαναπατήσει στο σπίτι μας». Σιγά που θα τον άκουγε. Απλά η μητέρα της κατεβαίνει για καφέ αφού φύγει ο γαμπρός και αν το απόγευμα θέλει η σύζυγος να δει τη μαμά της ανεβαίνει πάνω.

Είναι βραδάκι. Το ζεύγος του ...κοινού μετώπου έχει βάλει απέναντι τον 16άρη και του ζητάει να εξηγήσει τους πεσμένους βαθμούς του ελέγχου. Κάποια στιγμή που τον έχουν στριμώξει για τα καλά, για να γλιτώσει στο τομάρι του καταφεύγει σ' ένα «κόλπο» που το ονομάζω «τσακωθείτε μεταξύ σας». Έχουν μια διαφωνία με τη μάνα του για το κατά πόσο είχε διαβάσει ιστορία.

- Μα αφού βρε μαμά εκείνη τη μέρα δεν είχαμε σχολείο και μ' έβαλες και σου την είπα την ιστορία.

- Δεν το θυμάμαι.

- Αφού ήταν μπροστά και η γιαγιά. Ρώτα την. Τώρα, μοραία ο μπαμπάς «τομπάει».

- Ποια ήταν εδώ είπες;

Η συνέχεια είναι περιττή. Καθώς φουντώνει ο καυγάς ανάμεσα στο ζεύγος, ο πιτσιρικάς αποσύρεται διακριτικά από το δωμάτιο και γλιτώνει από το στρίμωγμα.

Μύθος 6: Όχι καυγάδες μπροστά στα παιδιά

Ναι; Και πού θα μάθουν τα παιδιά να τσακώνονται δίκαια; Τι θα πει αυτό; Θα πει να τσακωνόμαστε χωρίς χτυπήματα κάτω από τη μέση. Θα μου πεις: «Ξέρουν οι γονείς να τσακώνονται ...δίκαια»; Καλύτερα όμως να πάρουμε τα πράγματα από την αρχή.

Κάνεις κάποτε μια συντροφική σχέση και παντρεύεσαι. Κάποια στιγμή, θα δημιουργηθεί μια σύγκρουση αναγκών ή ιδεών ανάμεσά σας. Για παράδειγμα, εσύ θέλεις ένα πλυντήριο πιάτων ενώ ο σύζυγός σου θέλει ένα κλιματιστικό και τα χρήματα είναι περιορισμένα. Αυτή είναι μια σύγκρουση αναγκών. Μια άλλη σύγκρουση αναγκών είναι εσύ να θέλεις να κοιμάσαι με τα παντζούρια κλειστά, κι ο άλλος με ανοιχτά. Διαφωνίες σχετικά με τη διαπαιδαγώγηση ανήκουν στις συγκρούσεις ιδεών που – όπως έχει δείξει η ιστορία – καμιά φορά είναι κι αυτές ...θανατηφόρες.

Όπως και να έχει το πράγμα, οι συγκρούσεις δημιουργούν θυμό. Κι όταν είμαστε θυμωμένοι συμβαίνουν δύο πράγματα: Είμαστε σε α-

λοιωμένη κατάσταση συνείδησης και ταυτόχρονα θέλουμε να εκτονωθούμε. Στο σημείο

αυτό, ο τρόπος που θα φερθούμε εξαρτάται από τα μοντέλα που έχουμε καταγράψει μέσα μας για ανάλογες καταστάσεις. Τα μοντέλα αυτά, που λειτουργούν σαν παραδείγματα, συνήθως προέρχονται μέσα από την οικογένεια στην οποία μεγαλώσαμε. Δηλαδή η συμπεριφορά μας εκείνη την ώρα, δεν επηρεάζεται τόσο από τη μόρφωση και την καλλιέργειά μας, όσο από την ανατροφή μας. (Ένας από τους χειρότερους ξυλοδαρμούς που θυμάμαι από τα πρωτοσέλιδα των εφημερίδων γύρω στο 1980 ήταν από έναν εισαγγελέα στη συμβολαιογράφο σύζυγό του).

Αν για ένα ζευγάρι, εκτός από την αγάπη και την αμοιβαία εμπιστοσύνη, είναι σημαντική και η *αλληλεκτίμηση* τότε υπάρχουν κάποιοι κανόνες που διέπουν την έκφραση του θυμού. Είναι σημαντικό να κάνουμε μια σαφή διάκριση ανάμεσα στην έκφραση ή εκτόνωση του θυμού και την επιθετικότητα.

Επιθετικότητα θα πει να σου μιλάω και να συμπεριφέρομαι σα να θέλω να σου κάνω κακό. Δεν αρκούν στο να εκτονώσω το θυμό μου και να προστατέψω τα όριά μου. Χρησιμοποιώ λεκτική ή και σωματική βία. Για παράδειγμα, αντί να σου πω ουρλιάζοντας «κοντεύω να τρελαθώ με τις βλακειές που ακούω εδώ και ώρα» σου τραβάω μια διπλή μούντζα και σου λέω «είσαι ένας ηλίθιος και μισός» και αντί να τραβήξω μια κλωτσιά ή μια μπουνιά στην πολυθρόνα τη ρίχνω σε σένα.

Άλλες φορές αντιδράμε όπως αντιδρούσαν οι γονείς και τ' αδέρφια μας κι άλλες κάνουμε τα αντίθετα. Για παράδειγμα, αν στη οικογένειά μας οι τσακωμοί συνοδεύονται ή καταλήγουν σε σωματική βία, αυξάνονται οι πιθανότητες η σωματική βία να εμφανιστεί και στην οικογένεια που θα δημιουργήσουμε.

Δεν είναι λοιπόν τόσο σημαντικό το αν τσακώνονται οι γονείς μπροστά στα παιδιά όσο το *πώς τσακώνονται*. Δηλαδή, κατά πόσο τσακώνονται με κανόνες. Ακόμα και στο ...μποξ υπάρχουν κανόνες. Για να πούμε λοιπόν ότι ένα ζευγάρι καυγαδίζει δίκαια θα πρέπει να τηρούνται κάποιοι βασικοί κανόνες οι οποίοι είναι:

α. Όχι χτυπήματα κάτω απ' τη μέση. Για παράδειγμα, η αναφορά σε μυστικά που σου έχει εμπιστευτεί ο άλλος.

β. Όχι λεκτική βία.

γ. Όχι σωματική βία.

Και ένας μετακανόνας, δηλαδή κανόνας για τους κανόνες που είναι: Οι κανόνες τηρούνται πάντα.

Αν ισχύουν αυτές οι προϋποθέσεις, τότε ο καυγάς ανάμεσα στο ζεύγος μπροστά στα παιδιά έχει ευεργετικά αποτελέσματα: Πρώτον, τα παιδιά μαθαίνουν ότι ο θυμός και οι συγκρούσεις είναι μέρος της ζωής. Δεύτερον έχουν ένα παράδειγμα (μοντέλο) συμπεριφοράς εκτόνωσης θυμού χωρίς επιθετικότητα.

Τι γίνεται όμως, με τα ζευγάρια τα οποία πιστεύοντας σ' αυτό το μύθο δεν τσακώνονται ποτέ; Δηλαδή, δεν αποφεύγουν τον καυγά μόνο μπροστά στα παιδιά, αλλά γενικώς. Σ' αυτή την περίπτωση, δημιουργούνται ανάμεσά τους ανέκφραστες δυσαρέσκες οι οποίες οδηγούν σταδιακά το ζευγάρι σε συναισθηματική αποξένωση. Τα παιδιά αντιλαμβάνονται αυτό το κλίμα και, παρόλο που δεν υπάρχουν καυγάδες στην οικογένεια, νιώθουν ανασφαλής. Μερικές φορές, από τη σκοπιά των παιδιών, ακόμα και μια ...μούντζα είναι προτιμότερη από την αποξένωση και την παγωμάρα που απλώνεται στο σπίτι.

Κάποτε επισκέφθηκε έναν διάσημο οικογενειακό ψυχοθεραπευτή, τον Carl Whitaker (1912–1995) μια οικογένεια με δύο παιδιά ηλικίας γύρω στα οκτώ. Το πρόβλημα των γονέων ήταν ότι, ενώ οι ίδιοι δεν τσακώνονταν ποτέ, τα παιδιά καυγάδιζαν πολύ συχνά και μάλιστα βίαια. Ο έμπειρος ψυχολόγος κατάλαβε πολύ γρήγορα ότι, πίσω από την επιφανειακή ευγένεια και αβροφροσύνη ανάμεσά τους υπήρχαν πολλές ανέκφραστες δυσαρέσκες. Το φαινόμενο αυτό ο Whitaker, αλλά και άλλοι ψυχολόγοι το ονομάζουν «*ψευδοαμοιβαιότητα*». Αφού τους άκουσε προσεκτικά, τους ρώτησε αν τσακώνονται ποτέ μεταξύ τους. Και οι δύο απάντησαν ομόφωνα «ποτέ», σαν δηλαδή οι τσακωμοί να είναι δείγμα αποτυχίας του γάμου τους. Στο τέλος της συνάντησης τους είπε:

«Το πρόβλημά σας είναι ότι τα παιδιά τσακώνονται συχνά και βίαια. Πράγματι, αυτό είναι πρόβλημα, αλλά η συμπεριφορά τους είναι υγιής για την ηλικία τους. Εσείς, δεν έχετε ποτέ ανάμεσά σας τέτοιο πρόβλημα. Όμως, η συμπεριφορά σας είναι «αρρωστημένη». Τα παιδιά, με τους τσακωμούς τους προσπαθούν να σας πουν ότι αυτό που ζουν στο σπίτι τους είναι αφύσικο. Βέβαια, η βία δεν είναι αποδεκτή, αλλά ποιος τους δίδαξε κάτι άλλο; Από πού έμαθαν αυτή τη συμπεριφορά; Αφού δεν έχουν ένα υγιές παράδειγμα από το σπίτι τους, κάνουν ό,τι βλέπουν να κάνουν οι συμμαθητές τους όταν τσακώνονται».

Ο μεγαλύτερος μύθος: Μπορείς να πλάσεις το παιδί σου όπως θέλεις.

Είναι πολύ δύσκολο να γνωρίζουμε τα κίνητρα ενός ανθρώπου που κάνει ένα παιδί. Ο ένας παντρεύεται για να κάνει παιδί, ο άλλος επειδή περιμένει παιδί κι ένας τρίτος επειδή του αρέσουν τα μωρά όταν τα βλέπει στις διαφημίσεις της τηλεόρασης. Βλέπεις μερικά όμορφα, γελαστά και πεντακάθαρα μωρά που διαφημίζουν πάνες και λες «θέλω κι εγώ ένα τέτοιο».

Όμως, άλλο τι προσδοκάς και άλλο τι θα σου προκύψει. Ένας κηπουρός, αποφασίζει αν θέλει να φυτέψει ένα δέντρο και είναι σε θέση να διαλέξει αν θέλει να φυτέψει μια λεμονιά ή μια κερασιά. Ο υποψήφιος γονιός μπορεί να διαλέξει μόνον αν θα κάνει παιδί. Από κει και πέρα δεν έχει καμία εκλογή. Ούτε το φύλο του παιδιού μπορεί να γνωρίζει ούτε τις βιολογικές προ-

διαγραφές με τις οποίες θα γεννηθεί. Βέβαια, σήμερα υπάρχουν τρόποι να γνωρίζουν οι υποψήφιοι γονείς αν το έμβρυο έχει στοιχεία που παραπέμπουν σε κάποια οργανική ανωμαλία. Έτσι, προστατεύονται από το ν' αποκτήσουν ένα βρέφος με σύνδρομο Down, μεσογειακή αναιμία και τα παρόμοια.

Δεν χωράει καμία αμφιβολία ότι ο γονιός μπορεί να επηρεάσει καθοριστικά την εξέλιξη του παιδιού του. Το παιδί γεννιέται με κάποιες δεδομένες βιολογικές προδιαγραφές οι οποίες επηρεάζουν και τον τρόπο με τον οποίο θ' ανταποκριθεί ο γονιός. Ταυτόχρονα ο γονιός προγραμματίζει βιολογικά το παιδί. Άλλο να πεινάει κάθε δύο και άλλο κάθε τέσσερις ώρες. Μέσα σε τρεις μήνες, το ένα βρέφος θα έχει διπλάσιες ώρες επαφής για τροφή με τη μητέρα του και υποθέτω ...περισσότερο βάρος.

Εκείνο που μας ενδιαφέρει, είναι να τραβήξουμε μια ξεκάθαρη γραμμή ανάμεσα σ' εκείνα που μπορεί και δεν μπορεί να επηρεάσει ο γονιός. Θα αναφέρω λίγα: Μπορεί να επηρεάσει τη διατροφή, τη μόρφωση, τη σωματική άσκηση, την καλλιέργεια, τα ενδιαφέροντα και ένα σωρό άλλα. Δεν μπορεί όμως να μετατρέψει τη λεμονιά σε κερασιά, μόνο και μόνο επειδή αυτό είχε στο νου του όταν φύτευε. Μπορείς να μάθεις στην κόρη σου ένα μουσικό όργανο. Δεν μπορείς όμως να της επιβάλεις να της αρέσει, όπως δεν μπορείς ν' αλλάξεις το χρώμα των ματιών της.

Πηγές:

The Challenge of Parenthood by Rudolf Dreikurs, Vicki Soltz

The Power of the Language of Acceptance by Thomas Gordon, Ph.D.

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ

Οι μύθοι στι γάμοι

Η ΣΤΗΛΗ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Καλημέρα Γιώργο και Ζωή!!!Εύχομαι πάντα να περνάτε όμορφα και με πίσοσεια έμπνευση!!Ευχαριστώ πάρα πολύ για την αποστολή της εφημεριδούλας!!!Υπέροχη πάντα και χρήσιμη!!Μπόρεσα να διαβάσω την 1η στήλη μέχρι στιγμής.Θα ήθελα απλά να πω κάποιες σκέψεις μου χωρίς να είναι απαραίτητο να συμφωνήσουμε κάπου. Σε καμία περίπτωση δεν συμφωνώ στο να δημιουργηθεί έστω και με την βοήθεια της Γαλλίας εμπόλεμη κατάσταση και αντίστοιχη σύγκρουση, ούτε να χαθούν ζωές!!!Ας στείλουν τα δικά τους παιδιά όποιοι κυβερνώντες υποστηρίζουν κάτι τέτοιο. Σε κάθε περίπτωση είναι παγκοίως γνωστό ότι όσοι έχουν την εξουσία κάθονται εκ του ασφαλούς και, απολαμβάνουν ίσως, τις συνέπειες των δικών τους πράξεων σε βάρος των άλλων. Δεν θα συμφωνήσω ποτέ σε κάποιο πόλεμο και θα προασπίζομαι πάντα και με την ιδιότητα της μητέρας την διπλωματική οδό!!!Σε κάθε περίπτωση, είμαστε, όπως εύστοχα είπες κι εσύ, μια χώρα πολύ μικρή και θα βιώσουμε σίγουρα σε μία τέτοια απευκαία περίπτωση τεράστιες απώλειες.Ας σκεφτόμαστε να φωτίζει ο Θεός όλα αυτά τα μυαλά που έχουν δύναμη στα χέρια τους ώστε να λαμβάνουν τις καλύτερες αποφάσεις για το γενικό καλό, με σκοπό να

υπάρχει ειρήνη και ευημερία στον κόσμο μας. Ελένη Π.

Καλημέρα, Γιώργο

Πιστεύω ότι δεν έχεις σύνδρομο Χαμηλής Στέρισης στην Διαφωνία.

Καταρχάς, πιστεύω ότι ο Ερντογάν δεν κόβει βόλτες στα ... χωρικά μας ύδατα, αλλά σε διεθνή ύδατα.

Ψάξτο.

Θέσε και κάποιες κρίσιμες ερωτήσεις: τι λέει το διεθνές δίκαιο για την υφαλοκρηπίδα, βρε παιδιά;

Δηλαδή, αν μας έκρινε (υποτιθέμενο) αμερόληπτο διεθνές δικαστήριο, τι θα αποφάσιζε; (και με συγχωρείτε για την ερώτηση).

Αλλά η ανάλυση που στηρίζεται στο ότι ο Ερντογάν κόβει βόλτες "στα χωρικά μας ύδατα", δεν περιμένω ότι θα έχει μεγαλύτερη αξία αληθείας από αυτήν της υπόθεσης στην οποία στηρίζεται.

Κατά δεύτερο λόγο, αυτό με τον κορωνοϊό και την μάσκα ... την θεωρώ μαλακία (και με συγχωρεί για την γλώσσα της ... δεκαετίας του 70).

(όχι αυτά που γράφεις εσύ - αυτά που πάνε να μας "φορέσουν").

Αυτά, όταν σου στείλω την εφημερίδα μου (πιστεύω να την διαβάσεις, όπως διαβάζω κι εγώ την δική σου).

Έρρωσο

Κωστής Δεμερτζής

Γιώργο μου καλημέρα και καλή εβδομάδα!

Πάντα απολαμβάνω την εφημεριδούλα σου αλλά αυτή τη φορά ενθουσιάστηκα με το άρθρο που λέει ότι πρέπει να είμαστε αυθεντικοί απέναντι στα παιδιά μας.

Συμφωνώ απόλυτα, και θεωρώ υποκρισία να λέμε και να κάνουμε το αντίθετο. Εξάλλου, πιο δίκαιο είναι και για το παιδί να του πεις «βαριέμαι», «είμαι κουρασμένη» ή ακόμα κι «έχω τα νεύρα μου», παρά να υποχωρείς συνέχεια στα αιτήματά του με το ζόρι και κάποια στιγμή να εκραγείς! Δεν λέω ότι δικαιολογείται να μην ασχολούμαστε με τα παιδιά μας. Λέω όμως ότι και αυτά ζούνε στον ίδιο κόσμο με εμάς και οφείλουν -κι οφείλουμε κι εμείς να τα προτρέψουμε- να συντονίζονται.

Χαίρομαι ιδιαίτερα που αναφέρεις αυτό το θέμα και σπας το ταμπού ότι είμαστε γονείς πάνω από όλα και άρα οποιοδήποτε αρνητικό συναίσθημα πρέπει να οδηγεί σε ενοχές και μετάνοια.

Σε ευχαριστώ πολύ ακόμα μια φορά - Βέρα

Καλημέρα Γιώργο από Λουξεμβούργο

Η εφημερίδα εξαιρετική για μια ακόμη φορά. Το κομμάτι "μύθοι και ψυχολογία" θα μπορούσε καλλίστε να είναι κεφάλαιο βιβλίου με τίτλο "αποτελεσματική διαπαιδαγώγηση" ή ότι άλλο συναφές. Πρόσφατα είχα διαβάσει το "Το βιβλίο που θα ήθελες να έχουν διαβάσει οι γονείς σου και τα παιδιά σου θα σε ευγνωμονούν που το διάβασες" και το θεώρησα πολύ καλό. Όμως αυτά που σημειώνεις στο συγκεκριμένο άρθρο (πχ διαφορά ανοχής και αποδοχής - ανάγκη σωματικής επαφής) είναι απλά μαγικά: πρακτικά και κατανοητά. Θα τα δώσω στη γυναίκα μου να τα διαβάσει (κανονικό homework).

Να'σαι καλά
Νίκος

Γιώργο σε μεγάλο βαθμό συμφωνώ με αυτά που γράφεις για τα Ελληνοτουρκικά.

Λάβε όμως υπ' όψιν ότι αν τα μέτρα της Ε.Ε. παρθούν σαν αποφάσεις κυρώσεων κατά της Τουρκίας στις 23 Σεπτεμβρίου η εφαρμογή τους γίνεται μετά από τρίμηνο περίπου.

Η Γαλλία για να βαρέσει ντουφεκιά θα πρέπει να δεχθεί πρώτα εκείνη σε δικό της πλοίο. Άγνωστο ακόμα αν θα στείλει πλοία στο στόμα του λύκου.

Οι κυρώσεις αν είναι σημαντικές οικονομικές, μπορεί να αναγκάσουν τον Ερντογάν να κάνει πίσω και να συζητήσει σίζοντας με κάποιο τρόπο τα προσχήματα. Γιατί η οικονομία του και ειδικά τα συναλλαγματικά του αποθέματα κάνουν ισορροπία σε τεντωμένο σκοινί. Φυσικά η Ελλάδα δεν θα συζητήσει αν δεν μαζέψει ο Σουλτάνος τα σκυλιά του από την θάλασσα. Ο μόνος που τον έχει σταματήσει ως τώρα σε Συρία και Λιβύη (γιατί είχε δικά του αντιτιθέμενα συμφέροντα) ο Πούτιν έχει λόγο εδώ να τον ενθαρρύνει κιάλας, με απώτερο στόχο να διαλύσει το ΝΑΤΟ. Ένα Ρωσικό πολεμικό εξοπλισμένο με ηλεκτρονικά συστήματα περιφέρεται σε Α.Μεσόγειο και δεν ξέρω τι ρόλο παίζει.

Μετά την Ελληνο-Αιγυπτιακή συμφωνία το μόνο διαπραγματευτικό όπλο που μπορεί να έχει, είναι να έχει καταλάβει κάποιο από τα ακριτικά νησιά μας. Φοβάμαι ότι έτσι το βλέπει τώρα. Αυτή την στιγμή μας προκαλεί έτσι ώστε σε κάποια αντίδραση μας να παρουσιάσει ότι εμείς προκαλέσαμε πρώτοι το θερμό επεισόδιο.

Έχουμε υπεροχή σε ετοιμότητα και μανούβρες πλοίων, δεν ξέρω από πλευράς κυβερνοχώρου τι γίνεται γιατί επανειλημμένα το τελευταίο διάστημα έχουν χακάρει σελίδες υπουργείων, και μήπως έχουν τρόπο να μπλοκάρουν τα ηλεκτρονικά συστήματα πλοίων και αεροπλάνων μας που θα ενεργούν στην περιοχή. Ελπίζω να έχουμε φροντίσει να έχουμε λάβει την βοήθεια των Ισραηλινών σε αυτό (που είναι μανούλες σε αυτόν τον τομέα-και δεν μπορεί να διαπιστωθεί επίσημα ότι μας βοήθησαν).

Αυτά για την διαδραστική σου εφημεριδούλα. Μέχρι που με έκανες να τα γράψω και με μικρά γράμματα.

Λάμπρος Ροϊλός

Διαδραστική Εφημεριδούλα

Τώρα που η Εφημεριδούλα μεγαλώνει σε έκταση, μπορεί να γίνει πιο διαδραστική και οι αναγνώστες να συμμετέχουν πιο ενεργά με τρεις τρόπους: Ο πρώτος, με το να προτείνουν θέματα για τα οποία θα ήθελεν να μάθουν κάτι περισσότερο. Ο δεύτερος με σχόλια, απορίες και παρατηρήσεις που - αν παρουσιάζουν ενδιαφέρον και δεν είναι μακροσκελή - θα μπαίνουν σε μια μόνιμη στήλη με τίτλο Η ΣΤΗΛΗ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ. Ο τρίτος με κάποιο σύντομο άρθρο, δικό του ή κάποιο άλλο. Όλα αυτά πάντα με αποστολή στο

pinteris@hotmail.com.

COOLMATTERTECHS

Υποστήριξη Υπολογιστών

6931 251 421